

Psalmregels aan den lijve ervaren in Uruzgan

Wat doet de kerk voor militairen op missie, en voor het thuisfront dat achterblijft? Die vraag kwam aan de orde op een symposium in Doorn. Over popmuziek als brug naar militairen en de vraag waar een militair voor sterft?

door onze redacteur
Gerald Bruins

DOORN – Dankzij de missie in Afghanistan staan militairen in het brandpunt van de belangstelling, vooral als er doden vallen, zoals vorige week. Binnen de kerken zijn er ook genoeg christenen aan te wijzen die op missie gaan of zijn geweest. Dan zou je verwachten dat er veel animo is voor een bezinningsdag over de vraag hoe legerpredikanten en voorgangers van gemeenten

moeten omgaan met uitgezonden militairen en hun thuisfront. Waar vecht je voor, welke ethische vragen leven er, waar loop je in het pastoraat tegenaan? Niets bleek minder waar. In de grote zaal van het seminarium van de Protestantse Theologische Universiteit (PThU) in Doorn zaten vijftientig mensen. Voornamelijk krijgsmachtpredikanten, hun collega's uit de gemeenten lieten het afweten. Al meer dan vorig jaar, toen het symposium wegens gebrek aan belangstelling werd afgelast. Volgens sommige aanwezigen is de gebrekkige opkomst het teken dat het onderwerp niet leeft binnen de kerken. Ds. John van Eenenaam, in 2008 namens de Verenigde Pinksteren Evangeliegemeenten uitge-

zonden naar Afghanistan, pleitte voor het gebruik van popmuziek tijdens de kerkdiensten op missie. Zijn ervaring is dat die muziek aansluit bij de belevingswereld van jonge militairen en fungeert als brug naar het hart van militairen. De liedjes die een geestelijk verzorger laat horen, moeten natuurlijk niet „aantasten wat je met een kerkdienst beoogt”. Naast seculiere songs is er ook christelijke popmuziek, waaronder psalmen. Sommige psalmen van de Australische groep Sons of Korah gaan over 'vijanden die op je loeren en die hun valstrikken zetten'. In het Afghaanse missiegebied ervaren de militairen deze psalmregel aan den lijve, aldus Van Eenenaam. Tijdens zijn uitzending nam de

legerpredikant het initiatief tot het inrichten van een kapel. Een schot in de roos, want tot op de dag van vandaag komen militairen 's morgens vroeg een kaarsje aansteken, voor ze de poort uitgaan. In het gastenboek worden woorden van dank en verlangens of gebeden opgeschreven. Er ligt een herdenkingsagenda met data en namen van gesneuvelde soldaten. Een geestelijk verzorger gaat niet over 'wat er dan precies gebeurt', maar de predikant zei deze rituele handelingen moeilijk los kunnen te zien van de presentie van God.

Kazerne

Wat kan het thuisfront doen voor militairen? Ds. Wilma van Hartogsveld uit Schaarsveld vertelde dat haar gemeente een

basiscursus geloven organiseerde, alsmede een gemeentevond waarop militairen hun ervaringen deelden – ook op geloofsgebied. Zelf zocht ze militairen in de kazerne in haar dorp op. Tijdens de kerkdienst bidt ze niet alleen meer voor vrede, maar ook voor uitgezonden en oorlogsgebied, slachtoffers, nabestaanden en thuisblijvers. In de kerk mogen volgens haar kritische vragen worden gesteld over vrede en recht, maar zij is ook de plaats waar Gods liefde voor de militair en zijn familie voelbaar is. Dat de kerk er maar moeilijk in slaagt militairen te bereiken, moet zij zichzelf niet al te zeer verwijten, boodschapte ds. Mark de Boer uit Wezep. „Want het militaire apparaat vindt het zelf

al moeilijk om een militair uit dienst te volgen.” Zijn tip voor het kerkelijk pastoraat: zoek een militair al op in de maanden voor hij op missie gaat, en biedt hem ook na afloop steun.

Hoogste prijs

De middag was ingeruimd voor theoretische vorming. Zo betoogde ds. Erik Asscher, studiereisorganisator van de Dienst Protestantse Geestelijke Verzorging, dat het woord 'offer' niet op zijn plaats is als een soldaat omkomt. Hij heeft immers niet de intentie om te sneuvelen, dat overkomt hem. Bij een militaire missie worden de risico's van tevoren ingeschat. Als een soldaat de dood vindt, is het daarom beter te zeggen dat hij „de hoogste prijs heeft betaald”.

Waar sterf je tijdens een missie voor? Vroeger, in de tijd van zijn vader, werd dan 'het vaderland' genoemd, vertelde ethicus Gerrit de Kruijf, verbonden aan de Universiteit Leiden. Naar zijn oordeel is dat nog steeds een motief, zij het verborgen. „De meeste mensen ervaren Nederland als iets om voor te sterven.” Maar het geloof in Christus zet zo'n 'natuurlijk perspectief' op zijn kop, aldus De Kruijf. Christenen vinden een reden om te sterven als militair in handhaving van recht en gerechtigheid. Hij zei zich daarbij te baseren op de christelijke en joodse traditie. De ethicus pleitte voor een krachtige steun aan de Verenigde Naties (VN) als middel om deze principes internationaal gestalte te geven.